

احکام مسائل متفرقه پزشکی

احکام مسائل متفرقه پزشکی

استمناء به دستور پزشک

س ۲۰۲. آیا انجام عمل استمناء به دستور پزشک برای آزمایش و معاینه منی جایز است؟

ج. در مقام معالجه، در صورتی که درمان منوط به آن بوده و استمناء به وسیله همسر ممکن نباشد، اشکال ندارد.

استمناء جهت بررسی وضعیت اسپرم ها

س ۲۰۳. بررسی وضعیت اسپرم ها در مردان نیازمند عمل استمناء است؛ ولی عدم انجام این تست، حیاتی نیست آیا این کار جایز است؟

ج. اگر برای علاج مرض ضرورت ندارد جایز نیست و در موارد ضرورت حکم سایر محرمات در موارد ضرورت را دارد.

جراحی بینی و گوش جهت زیبایی

س ۲۰۴. جراحی بینی و یا گوش جهت زیبایی شرعاً چه حکمی دارد؟

ج. اگر موجب ضرر قابل اعتنا و چشمگیر نباشد، فی نفسه منعی ندارد.

کاشتن مو

س ۲۰۵. آیا کاشت مو در سر برای کسی که موهای سرش سوخته است و در انظار عمومی مردم از این جهت رنج می برد، جایز است؟

ج. این کار فی نفسه اشکال ندارد؛ به شرط اینکه از موی حیوان حلال گوشت و یا موی انسان باشد.

استفاده از «هیپنوتیزم»

س ۲۰۶. نظر حضرت عالی در خصوص کاربرد «هیپنوتیزم» در علوم پزشکی و درمان بیماری های قابل علاج با این روش

چیست؟

ج. اگر به منظور غرض عقلایی و با رضایت کسی که می خواهد هیپنوتیزم شود صورت بگیرد و همراه با کار حرامی هم نباشد اشکال ندارد.

استفاده از «هیپنوتیزم» جهت درمان بیماری

س ۲۰۷. کاربرد هیپنوتیزم در معالجه برخی بیماری های روانی و جسمانی نظیر آسم، چاقی مفرط، بیماری های زنان و... توسط یک پزشک (غیر روان پزشک) چه حکمی دارد؟

ج. اگر همراه با حرام و به منظور حرامی انجام نشود اشکال ندارد.

فاش کردن اسرار بیمار در موارد ضروری

س ۲۰۸. اگر بیمار نارضایتی خود را از افشای بیماری خود اعلام نماید ؛ ولی ضرورت درمان اقتضا می کند که نوع بیماری برای بستگانش فاش شود، وظیفه پزشک معالج در این صورت چیست؟

ج. در صورتی که نجات جان او بستگی به آن داشته باشد، لازم است.

دادن پرونده پزشکی بیمار به سایر پزشکان

س ۲۰۹. آیا می توان پرونده ای را که اسرار بیمار در آن بایگانی می شود، در اختیار پزشکان دیگر غیر از پزشک معالج یا بستگان بیمار قرار داد؟

ج. موارد آن مختلف است و در صورتی که این عمل باعث دستیابی به معالجه بیمار و یا نجات جان بیماران دیگر باشد، مانعی ندارد و بلکه در مواردی لازم است.

کسانی که فقط از نظر پزشکی زنده اند

س ۲۱۰. بیمارانی که از نظر عرف، مرده به حساب می آیند، اما از نظر علم پزشکی زنده می باشند و یا بالعکس چه حکمی دارند؟

ج. حکم انسان زنده را دارد.

استفاده از سلول های بنیادین برای مقاصد درمانی

س ۲۱۱. آیا استفاده از سلول های بنیادین استخراج شده از جنین انسان قبل از لانه گزینی در رحم برای مقاصد درمانی، جایز است؟ لازم به یادآوری است که مراکز تحقیقاتی معمولاً نمونه های خود را از جنین های دور ریخته شده در مؤسسه های باروری (F.V.I) به دست می آورند.

ج. فی نفسه منعی ندارد.

استفاده از میوه های ژنتیکی

س ۲۱۲. آیا استفاده از میوه ها و مواد غذایی حاصله از تغییرات ژنتیکی، جایز است؟

ج. فی نفسه منعی ندارد.

شبیه سازی حیوانات

س ۲۱۳. آیا کلونینگ^{۱۱} (شبیه سازی) حیوانات، جایز است؟

ج. فی نفسه منعی ندارد.

روکش طلا و پلاتین دندان

س ۲۱۴. آیا گذاشتن روکش طلا روی دندان اشکال دارد؟ روکش پلاتین چطور؟

ج. گذاشتن روکش طلا یا پلاتین روی دندان اشکال ندارد ؛ ولی پوشاندن دندان های جلو با طلا، اگر به قصد زینت باشد، خالی از اشکال نیست.

ترک معالجه بیمار روانی خطرناک

س ۲۱۵. اگر بیمار روانی ای که هر زمان احتمال دارد دست به آدمکشی بزند، بیماری دیگری هم پیدا کرد، آیا جایز است برای اینکه جان افرادی توسط وی به خطر نیفتد، از درمان بیماری جدید او اعراض نموده و او را مورد معالجه قرار نداد؟

ج. در هر صورت حفظ جان انسان لازم است و ترک درمان در صورتی که موجب مرگ شود، جایز نیست ؛ لکن باید او را طوری نگهداری کنند که موجب آزار دیگران نشود.

نبش قبر مشکوک

س ۲۱۶. اگر ندانیم قبری متعلق به مسلمان است یا غیر مسلمان، آیا مجازیم نبش قبر کنیم؟

ج. اگر در بلاد مسلمین باشد جایز نیست.

استفاده از گوشت حرام برای درمان بیماری

س ۲۱۷. در صورتی که علاج بیماری متوقف بر استفاده از گوشت حرام و چیز نجس باشد آیا جایز است شخص چنین کند؟

ج. اگر ضرورت علاج اقتضا کند به مقدار ضرورت تجویز می شود.

عمل جراحی بی تاثیر روی بیمار

س ۲۱۸. پزشکی یقین دارد که عمل جراحی روی بیمار تأثیری در زنده ماندن او ندارد که بیمار چه عمل شود یا نشود بیش از مدت کوتاهی زنده نخواهد ماند. آیا جایز است بنا به اصرار همراهان بیمار یا مسئولین بیمارستان اقدام به جراحی نماید یا نه؟

ج. مانع ندارد به شرط آنکه در فوت او تاثیر نداشته باشد.

تشریح عوارض عمل جراحی به بیمار

س ۲۱۹. آیا پزشک معالج موظف است عوارض یا ضایعات احتمالی ناشی از عمل جراحی را برای بیمار تشریح نماید؟

ج. موظف نیست؛ ولی اگر تحصیل برائت از ضمان عوارض^{۱۳}، متوقف بر آن باشد باید در اخذ برائت، عوارض و ضایعات را تذکر دهد.

وجوب رو به قبله کردن بیمار محتضر

س ۲۲۰. آیا پزشک یا پرستاری که شاهد بیمار محتضر است، رو به قبله کردن بیمار واجب می شود؟ آیا نیاز به اجازه از ولی او دارد؟

ج. بنابر احتیاط واجب است و با علم به رضایت ولی، تحصیل اجازه لازم نیست.

جداسازی بیماران نامحرم در بخش مراقبت های ویژه

س ۲۲۱. در برخی از بخش های مراقبت ویژه که بیماران کمایی بستری هستند به جداسازی بیماران مرد و زن مبادرت

نمی شود و حتی در پوشاندن این بیماران نیز توجه معمول نظیر سایر بیماران عنایت نمی شود. نظر حضرت عالی در این مورد ها چیست؟

ج. در صورت امکان باید به گونه ای عمل کنند که خلاف شرع نشود.

افشای اطلاعات به دست آمده از معالجه بیمار

س ۲۲۲. بسیاری اوقات پزشکان حقایق دردناکی را در مورد بیمار کشف می نمایند:
الف) آیا پزشک ملزم به دادن اطلاعاتی است که در جریان معالجه به دست آمده است؟
ب) دروغ گفتن در این موارد چه حکمی دارد؟
ج) افشای این اسرار به افراد نزدیک او چگونه است؟

ج. الف) لازم نیست.

ب) جایز نیست و می تواند توریه کند.

ج) موارد مختلف است و اگر صاحب سر، راضی نیست نباید افشاء کند مگر علاج مریض به آن متوقف و منحصر باشد.

مسئولیت پرستاران نسبت انجام فرائض دینی بیمار

س ۲۲۳. بسیاری از پرستاران نسبت به ادای فرایض بیماران مراقبت کامل ندارند. مثلاً کمک به بیمار جهت وضوء ساختن، تیمم و وضعیت نمازگزاران و... در صورتی که بیمار همراه نداشته و نیازمند کمک است آیا پرستار یا کادر خدماتی بیمارستان مسئول نمی باشد؟

ج. کمک کردن در موارد ذکر شده که معذور را از معذور بودن خارج می کند بر دیگری لازم نیست؛ بلی خود مکلف در صورت امکان بدون مشقت باید کمک بگیرد ولو از پرستار.

هدف پزشک از درمان بیمار

س ۲۲۴. اگر هدف پزشک از فعالیت های پزشکی صرفاً انتفاعات مالی و مادی باشد چه حکمی دارد؟

ج. مانع ندارد ولی امر با ارزشی را ارزان از دست می دهد.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

۲۴ . سلب مسئولیت از ضمان زیانها